איכא ביניידו שמות מובהקין. כלומר ר"ק בשיטתיה דרבי אלעזר קאי ומדרבנן הוא דפסלי דילמא אתי למיסמך אחתומין ולמוסרו בפניהם ואתא לידי שמטה למימר אם שמות מובהקים דעובדי כוכבים הן שאין ישראל נקראין באותן שמות לאו הייט מזייף מתוכ דמודה ר"מ דכולי עלמא ידעי דעובדי כוכבים הם ולא אתי למיסמך עלייהו בלא עדי מסירה: **מורם.** רצה לחזור בשניהם לר"מ פסולא דאורייתא הוא דהא כיון דבטיל משלח לשליחותיה בשליח נמצא שאינו שלוחו ואין כאן גירושין כלל והייט דאורייתא דלחמנא אמר "ונתן בידה" וזה לא נתן לה הוא ולא שלוחו: **כי גרסינן אלא כי קתני מילתא דליתא בקדושין.** כלומר כי פרכינן לעיל האיכא 'מחובר' 'ונשמה' לא תנני "פסולא דאורייתא לא קתני" אלא אימא "מילתא דליתא בקידושין לא קתני" כגון לשמה ומחובר ליתא נמי בשטר קידושין כדכתיב (דברים כד) "וילתה מביתו והיתה לאיש אחר" איתקוש הוויה ליליה אבל 'בפני נכתב' ליתיה בקידושין דתקנתא דרבנן בעלמא היא בגיטין דילמא אתי בעל מערער ופסיל ליה 'ועל כותי' נמי ליט כשר בקידושין דהאי דאכשרו בגיטין הייט טעמא כדלקמן (ע"ב) דעדי הגט אין חותמין זה בלא זה מה שאין כן בשטר שטרות 'ומרכלות' נמי ליתא 'בקידושין' היינא דאיכא 'עדי מסירה ישראל' 'בגט' 'ומחובר' הוא דגזרי דילמא אתי למיסמך עלייהו ומגרשין ליה גיטא אחרינא אבל בקדושין כיון דמדאורייתא מקודשת משום עדי מסירה אי אמרת אינה מקודשת שרית אשת איש לעלמא: **ופרכינן חורם גופה איתא בקדושין.** שאם מסר שטר קידושין לשלוחו ורצה לחזור חוזר דאין כאן 'זכות הוא לה' דאסר לה לכולי עלמא ומשום האי שטרא ליט מתחייב במזונותיה: **בשליחות בעל כורחם כו'.** כלומר דומיא דגיטין לא משכחת לה בקידושין דהא שליח זה משתלח אצלה לגרשה בעל כרחה וכן לעבד לשחררו על כרחו אבל בקידושין לא היה נעשה שליח אצלה על כרחה הילכך הכי קתני בזו שזו גיטי נשים ושחרורי עבדים שבשליח זה היה נעשה שליח אצלן על כרחן ואם רצה הבעל חוזר מה שאין כן בקידושין דאע"ג דחוזר לא דומיא דהכי הוא: **מתני' עד כותי פסול.** דחשידי לעבודת שקר: **גמ' מנין מגיטי נשים.** כדמפרש בגמרא: לכפר עותנאי: **מלה כותי מוכרת.** בפסח לאכילה ולא חיישינן שמא החמילה: **ואדם יולא בה בידי חובתו בפסח.** משום חובת לילה הראשון שהוא חייב לאכול מצה המשתמרת כדכתיב (שמות יב) "בערב תאכלו מצות" ואפי' ידעינן בה דלא החמילה לא נפיק בה אלא אם כן עבד לה שימור לשם חובת מצה דכתיב (שם) "ושמרתם את המצות" וכתיב בקיימין הן שצריכה להשתמר לשמה ועושין לה שימור: **ר"מ אומר.** אף בתחילה כל ימות הפסח דחשדינן להו שמא מחמלין: **כל מצוה שמחויבו בה כו'.** ובהכל שוחטין מפרש דאתי ר"ש לאוסופי אתנא קמא אף מצוה שהיא מדברי סופרים ואינה כתובה בתורה אם החזיקו בה סמכינן עלייהו: **אפי' אצל שטרות נמי.** דהא לא חשידי: **אי דאמזוק.** בהלכות גיטין ושטרות: **וכגון דאמזוק בפא.** בגיטין ושחרורין: **ולא אמזוק בפא.** בשטר שטרות: **אי הכי מאי איריא.** דלא אכשרינן בגיטין אלא חד כותי כדקתני מתני' "עד כותי" דחד כותי וחד ישראל הוא דמכשר אבל תרוייהו כותיים לא: **לא הכשירו כו'.** בגט אשה: **לעולם רבי אלעזר.** דאמר חשידי וגיטין מאי טעמא הוכשר עד כותי: **כגון דחסיס ישראל.** עד השני: **לכסוף.** תחת כותי: דאי

איכא ביניידו שמות מובהקין והא חורם דאורייתא וקתני אלא כי קתני מילתא דליתא בקידושין מילתא דאיתא בקידושין לא קתני והא חורם גופה איתא בקידושין? בשליחות בעל כורחה דבגירושין איתא ובקידושין ליתא: מתני' *כל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים מעשה שהביאו לפני ר"ג לכפר עותנאי גט אשה והיו עדיו עדי כותים והכשיר: גמ' מני מתני' לא ת"ק ולא ר"א ולא רבן שמעון בן גמליאל דתניא מצת כותי מותרת ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח רבי אלעזר אוסר לפי שאין בקיאין בדקדוק מצות רשב"ג אומר *כל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקין בה יותר מישראל מני: אי ת"ק אפילו שאר שטרות נמי אי רבי אלעזר אפילו גט אשה נמי לא ואי רבן שמעון בן גמליאל אי דאחזוק אפי' שאר שטרות נמי אי דלא אחזוק אפילו גט אשה נמי לא, וכי תימא רבן שמעון בן גמליאל הוא ודאחזוק בהא ולא אחזוק בהא אי הכי מאי איריא חד אפילו תרי נמי אלמה אמר רבי אלעזר לא הכשירו בן אלא עד אחד כותי בלבד? לעולם רבי אלעזר וכגון דחסיס ישראל

כל שטרות לא תניא הכא*:

בשליחות בעל כורחה כו'. פי' בקונטרס והכי קתני בזו שזו גיטי נשים ושחרורי עבדים שבשליח זה נעשה שליח אצלו בע"כ ואם רצה הבעל חוזר מה שאין כן בקדושין דאע"ג דחוזר לאו דומיא דהכי הוא ואין נראה דאי מיירי בשליחות בעל כורחמייהו רבנן נמי מודו דחוזר בעבד ואין זכין לו בעל כורחו ונראה כפר"ח דכיון דבעבד ואשה אינה שליחות בעל כורחייהו הוה אמינא דאין יכול לחזור דכיון דבא ליד השליח באינו בא לידה דמי כיון שאין יכולים לעכב אבל קידושין דאין בע"כ פשיטא דחוזר ומילתא דליתא בקדושין הייט דליתא חידוש בקדושין וקשה ליתני דשוו לבע"כ והוו אדרבע אפי' לרבנן: **מצת** כותי מותרת. ואם תאמר הלא גזרו על פתן כדאמרינן בפירקי דרבי אליעזר (פ' ח) לפי שהיו מבטלין בנין בית המקדש בימי עזרא וקתני התם מכאן אמר רבי אליעזר כל האוכל פת כותי כאילו אוכל בשר חזיר ותניא נמי בפ"ק דחולין (דף יג.) גבי מין פתו פת כותי ואור"ת דמיירי בעיסת ישראל שעשה כותי מלה ממנה וא"ה אמאי יולא בה ידי חובה דילמא לא שמרה לשם מלה דחשידי אלפני עור וגו' וי"ל כגון דקיים לן דאין לכותי מלה אחרת שיוכל לאתא בה ידי חובתו כדמשמע ברים חולין (דף ז.) קוטע ראשו של אחד מהן וטוחנו לו אכלו מותר לאכול משחיטתו: **ואדם** יולא בה ידי חובתו. זו אף זו קתני ואשמעינן דבקיאין בשימור לשם מלה אפי' אצל שטרות נמי. אור"י דמשמע דלת"ק מהניא כתיבה לחוריה אע"ג דלא אחזוק מדלא קאמר אח"ק אי דאחזוק כו' כדקאמר ארשב"ג וא"כ פשיטא ליה לש"ס דמלה לא אחזוק פירוש אין יודע אי אחזוק דאי מלה כתיבה ואחזוק מצא ליה לש"ס דכתיבה לחוריה מהניא לתנא קמא וכן משמע בפרק קמא דחולין (דף ז.) דמעיקרא מוקי פלוגתייהו בכתיבה ולא אחזוק דלת"ק מהניא ולרשב"ג לא מהניא ופריך האי כל מלוה שהחזיקו בה אם החזיקו בה מיבעי ליה משמע דלא ידיע לן אי אחזוק בה מדקאמר אם אחזוק בה מיבעי ליה וקשה דלמאי דמסיק התם דאחזוק בלא כתיבה איכא ביניידו דלתנא קמא לא מהני ורשב"ג לטפויי אתא למימר דמהני מצא ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחוריה מהני אע"ג דלא מהני לרשב"ג כדמשמע הכא כ"ש דמהני חזקה לחוריה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג ודוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח דלא מהני חזקה לחוריה מכל מקום יש לדקדק מרשב"ג דאתא לטפויי חזקה לחוריה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י דלמסקנא דהתם מלה כתיבה והחזיקו בה והשתא יש להוכיח מתנא קמא גופיה דחזקה לחוריה לא מהניא מדנקט מלה דכתיבה ואחזוק דאי חזקה לחוריה מהניא הוה ליה למינקט שחיטה דליכא אלא חזקה לחוריה ואם תאמר אם כן מנא ליה דכתיבה לחוריה מהני לתנא קמא כיון דמלה כתיבה ואחזוק ויש לומר מדלא מפרש בהדיא מלת כותי מותרת הואיל והחזיקו בה משמע דלא הוי טעמא דלא משום דכתיבה שהוא טעם הידוע לכל בלא שום פירוש ואם תאמר כיון דלתנא קמא חזקה לחוריה לא מהניא מנא לן דכתיבה לחוריה לא מהניא לרבן שמעון בן גמליאל דפריך אי אחזוק כו' דילמא כתיבה עדיפא דמהני אפי' לתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון בן גמליאל ועוד במסקנא דחולין הוה ליה למימר אחזוק בדלא כתיבה נמי איכא ביניהו מדלא קאמר

נ"ל א. ע"ר לקמן כ"ו ע"א.

לעיל ט.

קידושין עו. מולין ד. [תוספתא פכחים פ"ב]

[ברכות מז: מולין שם]

נ"ל א

מני מתני' דאכשיר גט אשה אפ"ד כותי ופוסל בשאר שטרות

מבנה

להקל על האשה [וכ"ל תוס' ד"ה ולעמוד] [לח: ד"ה והא]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כי וכו' ואי לאו דכותי וכו' עבדא דאיכא דקני:

גליון הש"ס

מתני' חוץ מגיטי נשים. ע' כ"ב דף קס ע"ב תד"ה שלא המלוק:

עין משפט נר מצוה

נח א ב מי' פ"ו מכל' עבדים הל"ו סמג עשין מז מוס"ע יו"ד סי' רסו סעי' מו:

תוספות רי"ד

כל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים ומעשה שהביאו לפני ר"ג לכפר עותנאי גט אשה והכשירו אע"פ שהיו עדיו עדי כותים ע' כל שטר שחתום בו עד כותי פסול שהכותים הם חשודים להעיד עדות שקר חוץ מגיטי וכו' לקמן מפרש טעמא פי' (לעניין זה שוין גיטי נשים ושחרורי עבדים שהשליח נאמן לקיימו דשוויה רבנן כבי תרי מה שאין כן בשאר שטרות שצריכין שני עדים לקיים את השטר ואין השליח נאמן כשני' שאם שלח הלוה שטרו למלוה ע"י שליח אין השליח נאמן לקיימו: כל השטרות העולים בערכאות של עובדי כוכבים אע"פ שחותמיהן עובדי כוכבים כשרים חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים רבי שמעון אומר כלן כשרים לא הוזכרו אלא [בזמן] שנעשה בהדיוט פי' כל השטרות שנעשו ע"י ב"ד אשות העולם אע"פ שחותמיהן החתום בתוכן נכרים כשרים דדינא דשלוחא דינא אע"פ שהתוך והמקבל ישראל חוץ מגיטי נשים דלאו בני כריתות נינהו דגאיל ולא שייכי בתורת גיטין

וקדושין אבל על הדינים נצטוו בני נח וכן שחרורי עבדים דלכל פסולא דאורייתא שוי שחרור עבד לגט אשה דנמרי' לה לה מאשה: א"ר אלעזר לא הכשירו בגט אלא ע"א כותי בלבד וכגון דחתם ישראל לבסוף

ח) זה שייך למשנה דלעיל (דף ט') וז' אחת מן הדברים שם וע"ז אמר פי' וכו'.